

Je bent zo mooi anders

12 januari 2020

Vorbereid door: Marijke Bessels, Einar Sies, Anje Tak

*Je bent zo
mooi
anders
dan ik,*

*natuurlijk
niet meer of
minder
maar*

*zo mooi
anders,*

*ik zou je
nooit*

*anders dan
anders willen*

Hans Andreus

Inleiding

Het jaarthema voor 2020 is 'Je bent zo mooi anders'.

Het is ontleend aan het gedicht van Hans Andreus dat bovenaan de liturgie is afgedrukt.

Het schilderij dat is afgebeeld op de liturgie is van Pablo Picasso. Hij schilderde het 'meisje met mandoline' in 1910.

Wat zouden de mensen er toen van gevonden hebben?

Ik denk dat ze het vooral 'anders' hebben gevonden, *héél anders*. waarschijnlijk niet *mooi anders*.

Anders heeft iets uitdagends, dat je wilt ontdekken; dat gevoel had Picasso toen hij het schilderde.

Maar het heeft ook iets beangstigends, dat hadden veel mensen die het schilderij bekeken, omdat zo schilderen hen totaal niet vertrouwd was.

Over die spanning tussen het mooie in de ander ontdekken en de angst om het andere, gaat het dit jaar. En daarmee beginnen we vandaag.

Op de stoep

Op een avond zou ik met een vriendin gaan zwemmen. Had alle spullen bij elkaar en deed de voordeur open.

Toen ik naar buiten wilde lopen, struikelde ik zowat over een jonge vent die op de stoep zat en tegen de zijkant van mijn huis leunde. Hij zag er onverzorgd uit en toen hij mij aan keek, wist ik: die is bij de koffieshop om de hoek geweest. Ik groette hem en stak de straat over.

Aan de overkant bleef ik staan en bedacht me dat als ik na het zwemmen thuis zou komen het donker zou zijn. Zou hij er dan nog zitten?

Ik vond dat geen prettig idee. Hij zou zo met me mee naar binnen kunnen glippen als ik de deur open zou doen. En dan? Het was een grote, stevige vent waar ik nooit tegenop zou kunnen.

Ik zag dat de bovenburen niet thuis waren en de buurman aan de andere kant ook niet.

Wat te doen? Gewoon gaan zwemmen en maar zien of hij er nog zou zitten als ik thuis kwam?

Nee, dat was geen goed plan.

Ik ben teruggelopen naar mijn voordeur. Hij keek me glazig aan. "ik vind het vervelend dat je hier zit" zei ik. "Als ik straks thuis kom, is het donker en ik vind het geen fijn idee dat je hier dan nog tegen de deur aanzit".

Hij keek me aan en zei: "Nou, als je dat vervelend vindt meissie dan ga ik toch aan de overkant zitten. Geen probleem hoor". Hij stond op en stak vlak voor een aankomende tram de straat over.

Ik keek hem stomverbaasd na. Zo simpel was het dus, gewoon vragen.

Ik had me laten beheersen door mijn vooroordelen. Hij was anders, niet meer of minder dan ik.

Alleen maar anders.

Lezing: [Matteus 2: 1-11](#)

Lezing: [Lukas 10: 25-37](#)

Overweging

Jij bent zo mooi anders dan ik

natuurlijk niet meer of minder

maar zo mooi anders

ik zou je nooit anders dan anders willen

Een gedicht van Hans Andreus. een liefdesgedicht, lichtvoetig, teder, precies. Het gaat er niet om dat de geliefde mooi is, mooi zoals dat in het Hooglied uitgebreid omschreven wordt, maar juist dat hij of zij anders is, mooi in het anders zijn. En dat bezingt Andreus. Hij zou niet anders willen.

Ik weet niet of Andreus hier zijn eigen relatie beschrijft, of de relatie van een ander. Voor mij gaat het in dat gedicht over de relatie tussen twee geliefden in het algemeen, of nog algemener over relaties tussen mensen. In de Ekklesia is het boek Ich und Du van Martin Buber verschillende keren aan de orde geweest. Martin Buber zou wat in het gedicht omschreven wordt misschien wel een Ich-Du ervaring noemen.

Ik bekijk het gedicht nog even wat nader:

Jij bent zo mooi anders dan ik

In en door de ander ontdek je nieuwe dingen en merk je dat dingen die je altijd gewoon, vanzelfsprekend hebt gevonden, misschien wel niet zo vanzelfsprekend zijn. Samen leg je stukjes van elkaar en van de wereld bloot. Wat is de ander mooi.

Een kanttekening:

in een relatie moet je ook dingen gemeen hebben, het is het vertrouwde dat je nodig hebt om de ander te verkennen in zijn of haar anders zijn. Als je niets gemeen hebt, is elkaar begrijpen haast onmogelijk. Het hangt af van je persoonlijkheid hoeveel gemeenschappelijks je nodig hebt voor een goede relatie. Waar de een een partner zoekt die heel anders is, een relatie waarin veel te ontdekken valt, heeft de ander behoefte aan veiligheid en geborgenheid, aan iemand in wie hij of zij veel van zichzelf herkent.

Natuurlijk niet meer of minder

zegt Andreus in de tweede regel, haast terloops. Daarmee wil hij zeggen dat je elkaar niet de maat neemt. Het gaat er niet om of de ander meer of minder is. Het gaat erom dat je ontdekt dat de ander mooi is, mooi in het anders zijn, mooi in de eigenheid van de ander.

Tenslotte de laatste zin:

Ik zou je nooit anders dan anders willen.

Als je dat niet vindt, wil je de ander boetsen naar jouw beeld. Dan claim je de ander als je bezit.

Dat is lang samengevat wat je van de ander kunt zeggen als je verliefd bent. Dat is wat Andreus zo mooi en

kernachtig heeft opgeschreven. Dat is wat een relatie zou moeten zijn.

Maar zo mooi als in het gedicht is het natuurlijk lang niet altijd: De ander heeft niet alleen mooie, maar ook minder mooie kanten, net zo goed als jij en ik mooie en minder mooie kanten hebben.

Wie van de ander alleen de mooie kanten ziet, beziet die ander door een gekleurde bril. Dan zeggen mensen, liefde maakt blind. Dat is gevaarlijk, dan kan je blind achter iemand of iets aanlopen, achter een geliefde, of een idool, een goeroe, een politieke partij.

Maar de gekleurde bril kan ook zó werken dat je alleen de donkere kanten van iemand ziet. Je bent zo door die persoon (of club, of partij) gekwetst dat je diens goede kanten niet meer kan zien. Of je bent bang van die ander, bang dat je overvleugeld wordt, bang om niet serieus te worden genomen. bang om op de stoep lastig gevallen te worden, bang om door de ander je baan te verliezen, of je partner, of vul maar in....

Treffend vind ik het dat veel mensen geen vluchtelingen in Nederland willen toelaten. Vluchtelingen zijn voor hen geen mensen die hulp nodig hebben, maar bedreigingen. Het zijn er zo veel, te veel, ze bedreigen de werkgelegenheid, verkrachten onze dochters....

Maar als een vluchteling dreigt te worden uitgezet, komen veel mensen daartegen in het geweer. Dat zijn dan dezelfde mensen die tegen de toelating van vluchtelingen zijn; zij komen tegen uitzetting in het geweer omdat de vluchteling die dreigt uitgezet te worden niet een anonieme bedreigende vreemdeling is, maar een mens met een naam en een gezicht; misschien anders, maar wel mooi anders.

Mooi vind ik dat.

We hebben twee Bijbelverhalen gelezen.

In het verhaal van de barmhartige Samaritaan gaat het om een man die in elkaar wordt geslagen, en beroofd en halfdood langs de weg wordt achtergelaten. Een priester en een leviet lopen voorbij zonder hem te helpen. In de tekst staat van hen 'zij zagen hem en gingen voorbij'.

Wat zagen zij? Een probleem waarmee ze niet geconfronteerd wilden worden? Een oponthoud, want ze hadden belangrijker dingen te doen? Het gevoel 'wat haal ik me op de hals, als ik me daarmee bemoei?' In elk geval zagen ze het slachtoffer niet als mens, maar als 'zaak, geval', een geval dat je opzij kunt schuiven.

Toen kwam een Samaritaan langs, een buitenlander, iemand die getolereerd werd, maar meer ook niet. Die Samaritaan was anders dan de anderen, *mooi anders*, omdat hij de man langs de weg *als mens zag* en zich over hem ontfermde.

Welke rol zou jij, zou ik gespeeld hebben in het verhaal? Zouden wij handelen als de Samaritaan, of als de priester en de leviet? Natuurlijk als de Samaritaan, denken we waarschijnlijk. En misschien is dat ook zo. Maar dan denk ik aan Petrus, die zo zeker wist dat hij Jezus nooit zou verloochenen.

Verhalen als deze moet je elkaar telkens vertellen om je scherp te houden, om telkens weer te controleren of je geen gekleurde bril op hebt.

Vorige week was het Driekoningen. Daarover gaat ons andere verhaal.

Drie wijzen zien een bijzondere ster aan de hemel staan en maken daaruit op dat er een nieuwe koning van de Joden is geboren, een koning anders dan alle andere koningen, een koning zonder kroon, geboren in een stal. De wijzen zijn daar helemaal opgewonden van, ze móeten de ster achterna, de ster die hen de weg wijst naar het kind in de stal.

Laten wij ook wijs zijn, als de wijzen zijn en de ster volgen, naar dat kind.

En laten we de ander bezien met de ogen van een kind, met de ogen van dat kind.

Laten we in de ogen van de ander kijken en zien

jij bent zo mooi - anders dan ik,

natuurlijk niet meer of minder,

maar zo mooi anders.

Ik zou je nooit anders dan anders willen.

Dat het zo mag zijn.